

In Memoriam Zr Jo Robben, zoals voorgelezen door Zr Theresia Brattinga tijdens de uitvaartmis op donderdag 24 maart 2022 in de kapel van het Wereldhuis te Boxtel.

Jo is geboren in Loon op Zand in een zorgzaam en gelovig gezin met 9 kinderen. Ze vertelde nog op haar sterfbed dat ze een hele fijne jeugd heeft gehad, samen met haar broers en zussen die haar beschermden. Ze was dankbaar voor het feit dat haar ouders haar vol toewijding op de goede weg hebben gezet en ook hoe haar broers en zussen altijd achter haar levenskeuze hebben gestaan.

Het verhaal over haar roeping heeft ze vaak verteld: ze liep als jong meisje langs de kerk en toen begonnen de klokken te luiden. Het was alsof de Heer haar zelf riep om hem te komen helpen in zijn werk. Ze probeerde het te vergeten, maar dat ging niet. Toen vond ze een missieboekje met artikelen over Afrika en toen wist ze welke weg ze moest gaan. Haar nicht Marianne Kemmeren, Zr Pacifia Marie, was ook ingetreden bij de Witte Zusters, dus dat maakte de keuze gemakkelijker.

Ze trad in op 24 januari 1958 in Maarn en deed haar Eerste Professie op 11 februari 1960 in Esch. Ze had al haar diploma als kleuterleidster, dus het was logisch wat ze zou gaan doen in de missie. Echter duurde het nog wel even voordat ze een benoeming kreeg voor Afrika, want men dacht dat ze te zwak was voor het heftige klimaat. Dus eerst ging ze naar Engeland om Engels te leren en daar klussen te doen in de huishouding. Terug in Nederland, zou ze in eerste instantie uitgezonden worden naar Oeganda, maar later werd het toch Tanzania. In 1963 vertrok ze naar Mwanza om Swahili te leren. Vandaaruit werd ze benoemd voor Tabora op de interraciale lagere school, een hele uitdaging voor Jo, omdat ze geen onderwijzersakte had, alleen die van kleuterleidster. Na een aantal jaren hier les te hebben gegeven, stapte ze over naar de kleuterschool.

Op een gegeven moment werd Jo gevraagd om een opleiding voor kleuterleidsters op te starten voor de meisjes van de Ujamaa-dorpen. Alles werd betaald door Unicef. In het begin weigerde ze omdat ze hier geen ervaring in had en ook niet voldoende Swahili kende om al het lesmateriaal goed te kunnen vertalen. Maar nadat ze een extra opleiding in Swahili had gedaan in Kipalapala en zich een half jaar had kunnen voorbereiden op de kleuterleidsteropleiding in Den Bosch, ging ze aan de slag. Ze gaf telkens een cursus van twee maanden aan een groep van 15-17 meisjes. Hierna werd ze

gevraagd om een cursus te komen geven aan het Rural Training Centre in Kasulu.

In Matiazo, vlakbij Kigoma, gaf ze vervolgens les op een protestantse zendingspost aan de leidsters van een kindertehuis, zodat het personeel in ieder geval een diploma had als de zendingen vertrokken. Ook in Sengerema bij Mwanza leidde ze kleuterleidsters op op verzoek van de Zusters van Carolus Borromeus. Tussen de cursussen en trainingen door, gaf Jo catechese op verschillende lagere scholen, omdat er altijd een tekort was aan godsdienstleraren.

In 1980 mocht ze naar huis om het gouden huwelijksfeest van haar ouders bij te wonen. Hierna werd ze voor 3 jaar benoemd als portierster in Frascati, het moederhuis van de Witte Zusters, in Rome. Hier heeft ze heel veel medezusters leren kennen.

Van '84 tot '87 heeft Zr Jo missie-animatie gedaan vanuit de gemeenschap aan de Antoon der Kinderenlaan in Den Bosch. Ze werd echter gevraagd om weer terug te gaan naar Afrika om les te geven aan toekomstige kleuteronderwijzeressen in Tikuyu. Tot 1992 heeft ze hier ontelbaar veel meisjes opgeleid. Ze vond het altijd heel jammer als er meisjes zwanger werden en voortijdig hun opleiding moesten afbreken. Ook was er een groot gevaar van besmetting door AIDS. Eind '92 werd deze missiepost overgedragen aan een inlandse zustercongregatie. Ondertussen was Jo nog in 1990 in Nederland geweest toen haar moeder overleed.

Na een paar maanden in Sumbawanga bij de Zusters Queen of Apostles te hebben lesgegeven, vertrok Jo naar Itumba om catechese te geven. Dit was weer een echte uitdaging voor haar omdat ze zich nauwelijks had kunnen voorbereiden.

Toen haar nicht Marianne Kemmeren op verlof ging naar Nederland, ging zuster Jo voor een half jaar naar de gemeenschap in Nairobi om haar te vervangen. Na de definitieve terugkeer naar Nederland in 1995, begon Jo samen met Zrs Beatrijs ten Hagen en Francien van Berkel een nieuwe gemeenschap in een gewoon rijtjeshuis in Boxtel-Oost. Hier woonde ze tot in 2003. Tussendoor verving ze nog tijdelijk haar medezuster Betsie Rijkers in Mwanga, Tanzania, die naar huis moest wegens ziekte.

Hierna is Jo niet meer weggegaan uit Boxtel en heeft ze in de Prins Bernardstraat gewoond en in de Molenwiek, totdat ze in 2015 naar het

Wereldhuis verhuisde. Eerst op etage 5, samen met Zr Gerda, waar later de moslimbewoners van Sefkat bijkwamen en ook Zrs Betsie en Truus, en de afgelopen tijd op etage 2.

Zuster Jo was een hele lieve zachteardige en zorgzame zuster, die altijd makkelijk contact legde met mensen en die vol dankbaarheid terugkeek op haar leven en het feit dat ze zoveel meisjes voor kleuterleidster heeft mogen opleiden. Ook in Nederland is ze op vele scholen geweest om haar verhalen en bezieling voor Afrika te delen met de kinderen. Op de Amaliaschool hier in de buurt is ze bijna 4 jaar leesmoeder geweest.

Jo schrijft in haar levensverhaal dat ze veel goeds heeft mogen ontvangen van haar familie, kennissen en medezusters. Daar was ze heel dankbaar voor. Zij wenst iedereen hier aanwezig dan ook alle goeds toe.

Lieve Jo, je bent, niet toevallig, gestorven op 19 maart St. Jozefdag, want met Jozef had je een speciale band. Rust zacht, samen met je broer Kees zijn jullie nu beiden in de Eeuwige Vrede van de Heer.